

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 32. Zettortdeenâ Stâ August 1840.

Râ to leelu gawenu- neddeku un Leel-
deenas=fwehtkus Jerusalemê fwin-
nejufchi 1834tâ gaddâ.

(Skattees Nr. 31.)

Somehr bija fleppeni sinnu pee waldineekeem
subtijufchi, kâ schê eet, un saldati bija apstelleti,
un no basnizas durwim libds klastakai eelai, us
divi rindehm nostahjufchees, widdû zellu pa-
mesdami. Teem bija kahds zilweks no Ita-
lias semnes par wirsneeku, kas kristigu tizzibu
bija atstahjis, un Muâmedaneris palizzis. Tas
nu warr buht gribbeja pats sawâ firdi taifno-
tees, kam to Pestitaju aisleedsis, un tadeht
winnam patifke redseht, kâ tee negohbigi Jesus
kalpi to fwehtu weetu apgahnija. Jeb arri
kas sinn winnam patifke kauschanu skattitees,
jo winsch litke atwehrt Kattolu durwis, un
ilgu laiku tannis stahweja, un tohs flepfawu
darbus pahrluhfoja. — Par leelu brihdi tikkai
waktineekeem pawehleja meeru derreht, un wis-
fus zilwekus no basnizas isdshft. Waijadseja
pa pahreem kluffi us mahjahm eet.

To nu arri ne leedsahs darriht, jo kawejeem
spehks bija peetruhjis. Tuliht ais mannim
kahds Italieneris ar basnizfungu blakkam gahje
zaur saldatu rindi. Winsch wehl bija no tahs
kauschanas sakarsees, un ar leelu mutti preeksch
ta basnizfunga leelijahs ka nu pat gribbejis
fawu ihlena sohbinu no stohbra iswillkt un durt.
Bet tee leelischanas wahrdi: „Deews sohda!“
winnam palifke sohbu starpâ, jo tiklibds kâ
winsch fawu stohbri kampe jaw saldats winnam
un tam preesterim tâ par galwû plahwe ar
plintes kulbi, ka abbi tik ne pakritte. Tâ Muâ-
medaneri meeru derr! Bet woi gan tahdi kristiti
zilweki irr wehrti, ko labbu redseht? Woi tee
zits zittam gallu ne darritu, kad ne buhtu no

Muâmedanereem jabihstahs? Un woi to warr
par taunu nemt, ka Turki kristigu tizzibu no-
fmeij un par fliftu turr, kad pee kristiteem tah-
dus netikkumus reds?

Arri schis Italieneris tahdu bahrgu mahzibu
deesgan bija pelnisis, jo winsch jaw no pascha
rihta nemihligu prahtu rahdija. Jo kad teem
zilwekeem, kas taifjahs ar prazeffioni tahs
fwehtas weetas apstaigah, deggoschas fwezzees
eedewe ko rohkâ nest: tad winsch tam preesterim,
kas isballija, usbahrahs fazzidams: „kam tu
tahdam Lutterim papreeksch fwezzi dohdi, un
man jagaida?“ — Bet tas zeenijams Mah-
zitais atbildeja Jesus, fawa kunga un meistera
garrâ, un winnu apkauneja fazzidams: „woi
tu ween effi tas tizzigais, un winsch nê?“ —
Ta wehl bija laime, kad mans pasihstams (tas
bija muhrneeks no Wahzsemmes) to wallodu
ne sayratte, jo zittabi mums jaw to brihdi buhtu
kauschana gattawa bijufi. Jo kad winsch manni
pehz satizzis praffija, ko tas zilweks effoht no
Luttera tezis, un es winnam to stahstiju, tad
winsch palifke pikts, un sohlija tam leynam
Kattolim to atzerreht; skahde ka to ne effoht
tulihft sinnajis.

Schoreis gan tâ palifke, un pahru deenas ne
minneht to wairs ne minneja. Bet tai wak-
larâ, kad brihw irr pee ta akmina stabba pee-
eet, pee ka Kristus effoht schauhtihst tappis, —
es us reisi fawu pasihstamu eeraudstiju, kas
patlabban taifjahs Italienerim par mugguru
doh, un jaw fazzija: „pag es tew Lutteri rah-
dischu.“ Laine ka es wehl dabuju preekschâ
lehft, un winnu pufs ar labbu, pufs ar taunu,
no basnizas iswest. Winsch bija peedsehri!

No rihta es winnu nehmu mahzihft, kam
winsch tik besdeewigi un negudri darrijis. Pa-
preeksch winsch neko ne warreja atzerretees, bet

Kad es winnu sanehmu un grehkuß pahrmettu, tad winsch itt wissai schehlojahs, fitte sawas kruhtis famiffis, dausia galwu pee seenas, un pee wisseem basnizas altareem apkahrt rahpahs Deerwu lahgdams, lai schoreis peedohdoht. Bet kã jaw tahda wehja slohta! Ur tahdu negantu schehloschanu winsch labbaks ne palikke. Gars winnam bija labprahstigs, bet meesa wahja, un ta gohda apneimschanahs, ko ar skaidru galwu apnehmahs drihs pasubde tais kahribas pluhdõs, eeksch ka winsch pelbeja. Jo kad saltã zettordeenã Franziskaneru kohrteli weeseem preeksch wissu deenu no rihta wihnu isdallija, winsch tuhbat wissu isdsehre, un wehl pee schibda schenki brandwihnu pa wirsu eenehne. La winsch reisahm darrija, un neween patß sewi negohdã lifte, bet arri kristiga zilweka un Luttera tizziga wahrdu par apsmeecklu darrija. —

II.

To papreeksch stahstijischi, mehß nu no tabm fwinneschahanam leelã Sawenu neddelã fazzisim. Tahs ihstas skattischanas, ka deht Leeldeenã swinneschana Jerusalemẽ irr augsti eeslaweta, sahlahs Puhputu swehtdeenã. Bet tur zits nelas naw, ka ween tas: wiini tahs mohzibas muhsu kunga un Pestitaja weenu pehz ohtru parahda, lihdsigi darridami. Papreeksch katram eedewe saltu palma sarru rohã turramu, lai atzerr, ka tai deenã Zianas meitas tam kungam ar salteem sarreem zellu puschloja, un lai firdi mohdrijahs, tam Ostianna! faukt, kas nahk ta kunga wahrda. Nu ar prazeffioni, pa diweem riandẽ eedami, tahs swehtas weetas apmekleja, prohti diwreis ap to swehtu kappu apkahrt staigaja un tad apkahrt to almini, us ko Kristus meesas effoht swaiditas tappuschas. Tad gahjeji kappu preekschã apstahjahs, un ar swehtu zeenischanu to missi klausija, ko tur lasfija. Swezzes pa tuhlfstoschahm degge, un winnu galschunns lihds patt augstam welwes juntam spihbeja. Un kad mehß apdohmajam, kahdã swehtã weetã mehß staigajam; kad redsejam, ka nekkaitams kauschu pulks ar kluffu prahtu un ar dauds affarahm Deerwu zeenija,

un kad peeminnejam to fehniu wissu fehniu, kam gohdu dewam: tad winna Gars us mums libdinajohts lifkaks, un tahds schehlums lihds ar preeku firdis pahrnehme, ko ne warru ar wahrdeem isteikt. Dwehseles ar zeenischanas spahrneem us debbesim zehlahs.

No Puhputu swehtdeenã lihds saltã zettortdeenã nekahdas prazeffiones ne bija, bet basniza bija deenã un nakts waltam, un nekad ne truhke zilweki, kas Deerwu luhdse. Un swehts kluffums bija pa wissu Jerusalemi, jebschu gan pulks zilweku us eelahm kusteja, un pa fimteem stahweja un skattijahs, tur ween kahda weeta atminneja Jesu, to krusã fistu. Wisseem firds bija aisnenta, un kluffi ween staigaja.

Paschã saltã zettortdeenã tapatt zilweki ar kluffu prahtu us basnizu gahje. Preesteri katri pehz sawas tizzibas, us sawu ihpaschu wihst isdallija to peeminneschanas meelastu tahs mihlestibas, kas preeksch mums usnehmahs mirt. Ur affarahm azzis, tuhlfstoschi pee sawa kunga galba gahje, papreeksch zits zittam kahjas masgajuschis, kã tas lungs irr darrijis, par parahdischanu, ka gribb ta kunga wahrdu darriht, ko winsch tanni nakti fazzija: „es jums weenu preekschshimi esmu dewis, ka juhs darrait, ittin ka es jums esmu darrijis.“ Jahna ew. 13 n. 4 lihds 15 p. — Ak kã mannim firds ilgojahs, schinni weetã un schinni deenã to derribu ar sawu kungu atjaunah! Labpraht es buhtu no tahs apwehtitas maissẽ ehbis, un no ta apwehtita bikkera dschris! Bet Kattoli un Greekeri un Armenieri wissi lihds, to Luttera tizzigu buhtu atraidijuschis, jebschu weena Tehwa behrni, weena kunga atpestiti, un weenas mihlestibas weest teizami. Un winnu sweschas ahrigas wihses un klannischanas man arri buhtu to firds zeenischanu panehmuschas. Tapehz es ne peegahju, ta Pestitaja meesas dabbuht. Bet kad tas preesteris ar lehnu balsi preeksch wissa ta pulka kas kluff kã pamirris stahweja, tohs wahrduß fazzija: „muhsu lungs Jesus Kristus, tanni nakti kad tas klue nobohts, to maissi nehme, un pateizis pahrlause;“ tad es firdi ais-

grahbts, lihds us zetteem nomettohs, un affarahm ne leedsu pluhst. —

Tai wakkara arri tappe tee trellini atwehrti, kas preeksch ta almina stabba irr, pee ka Kristus effoht schauhts tappis. Tur tikkai weenreis par gabdu wehle ee-eet. Bet nu arri bija pagallam ar wissu kluffu firds zeenischanu, un neganta plohsa zehlahs. Jo zits zittu nu speede un gruhde, lihds tur peetappe. Es gan sunnaju, ka schin stabbam naw spehks, swehtu darriht, un tee irr apmahnti zilweki kas to dohma. Bet es tomehr arri lihds ar pulku eegahju, un pee ta stabba rohku peelikku.

Leelas peektdeenas nakti winni par tumschu nakti sauz, un luhdseji zauru nakti basniza nahze un palikke. Kamehr tai wakkara spreddiki fazzija, us weenu reisi wissas swezjes apdsehse, un tizzigi pulki beesä melnä tumsä pee semmes mettahs, Deewu luhgdami. Un preesteris ar dohbu balki tohs wahrbus no Matteiisa ew. no 27 nod. to 45 p. fazzija: „bet ap to festu stundu tappe tumsch pahr wissu to semmi, lihds dewitai stundai.“ Tas brihdis wissas firdis apgreese, un wissi par teem ewangeliuma wahrdeem nopuhtahs un kuffsteja. Bet kad warreja manniht, ka labbi wairs ne buhs til pulku zilwekeem kohpä stahweht tumsä, tad assal swezjes eelippinaja, un preesteri weens pehz ohtra us sawahm weetahm nogahje.

Leelas peektdeenas rihts ause, un mohdinaja gulletajus, lai nahk tahs deenas bailigus un swehtus notikkumus peeminneht. Wisseem jaw pee seijas warreja nomanniht, ka firdis scheluma pilnas augsti zillajahs, un wissas luhpas Deewu luhdse. Zilweki wissi us to weetu dewahs, kur Pilatusa sohga nams effoht bijis. Jo no schihs weetas bija ar prazessioni apstai-gahnt to fahpju eelu, kur Jesus gahjis, krusu us plezzeem nedams, lihds Golgata kalna gal-lam, kur taggad ta basniza irr. Tä gribbeja ozzim nosihmeht ta augsta krusa nesseja zee-schanas, weenu pehz ohtru, lihdsigi darriidami. Pehz muhsu laika skaita, ta prazessione pulk-sten 9 no rihta eefahzahs. Bet pee Turkeem tikkai bija pulksten 3, jo tee stundes feschds no

rihta fahk skaitiht, ka wezzi Zuhdu laudis arri bija apradduschi.

Papreeksch tä darrija: kahds basnizungs, tahdas drehbës gebrbees, ko Reemeru semmes sohgi sawä laika nessaja, nosazzija to nahwes spreedibu preeksch smukku, bahlu jaunelli, kas purpura mehteli gebrbees, un ehrzeschu frohni uslizzees, tai deenä ta zilweka dehla weeta istah-weja. Tahdam tur gan leels gohds pahrnahk, bet arri leela gruhntiba irr jareds. — To spreedibu latiniskä wallobä fazzija, talabbad es to gan klauftijohs, bet ne faprattu. Nu tam pasubdinatam jauneklum krusa balki uslikke, un wissi fahze eet us to peeres kaulu weetu eeksch basnizas. Weetahm apstahjahs, un ar skannu balki tahs swehtas mohzibas stahstus lassija. Kad tur tappe, tad to krusa balki us deenas widbus puffi pee tahs weetas nolikke, kur to bija stahwu zelt, un nu pee ta kohka bildi (Jeh tehli) peenagloja, kas bija skunstigi pehz zilweka istaifita, un prohti tä, ka panti greesahs. Ehrzeschu frohnis tam us galwu bija, un waigs tä noplehstis un affinum apraipihts. Wiss ne-skaitams skaititaju pulks leelas affaras raudaja, zelds nomettees, kamehr to swehtu kumediju redseja. — Nu to krusa balki stahwu zehle, ais ta altara, kas pahr to klints rohbi irr us-taifhts, kur tas ihsis krusis effoht eekschä bijis. Preesteri fahnds us zetteem gulleja, kluffam Deewu luhgdami.

Wakkara ap 7 diwi basnizungi to lihka bildi nonehme, un gan labbi istahweja Mikademusa un Zahsepa no Urinatijas weeta. (Zahna ew. 19 n. 38 lihds 40 p.) Un kad nu tahs naglas iswille, un weena, ohtra rohka nokritte, un bahla galwa nokahrahs, tad itt swehts kluffums tappe, un to ween dsirdeja, ka zilweki kuffsteja un nopuhtahs. Arri manniht affara azzis nahze. Jo es garrä no tehta, ko zilweku rohkas bija taifhufchas, us augschu dewohs, un eeshmejohs un peeminneju to dwehsetu mihletaju, kas muhs lihds nahwei irr mihlejis. Arri spreddikis bija, scho stundu swehtijohnt, bet tas tappe Italijeneru wallobä fazzihst, un talabbad tikkai rets to fapratte. Jo kristigi zilweki austruma semmes

arabiski ween zeeni runnaht, un zittu wallobu dauds ne proht.

Kad spreddikis bija pagallam, tad tee paschi basnizkungi, kas to lihki no krusa bija nonehmuschi, to eelikke linnu palagâ un noneffe us to akimini, us ko draugu labbas firdis tahs ihstas Kristus meefas effoht swaidijuschas. Scho swehtu eeraddumu arri lihdsigi darrija, un tad to lihka bildi eeksch kappâ eelikke, kluffam trubres dseefinu dseedadani. Ur to schihs swehtas deenas fwineschanu beidse. — (Turplikkam wairak.)

Teesas fluddinaschana.

Wissi tee, kam kahdas taisnas prassischanas buhtu pee ta nomirruscha Pikkalnes fainneeka Seemulanu Ehrnesta Jurauski, pahr kurra mantu parradu deht konfurse spreesa, tohp usaizinati, diwu mehneschu starpa, prohti lihds 4tu September f. g., pee schihs pagasta teefas peeteiktes; jo wehlaq neweenu wairs ne klaufigs. Pikkalnes pagasta teefa, 4ta Juhli 1840. 2 (Nr. 20.) Dhsan Forge Dhsit, pagasta wezzakais. Fr. Grosset, pagasta teefas fshrihweris.

Zittas fluddinaschana.

Zai nakti no 3scha us 4tu August tappe Dhleijas melderim no statta gaischi bruhns firge, 5 gaddus

wezs ar 3 baltahm fahjahm, un pufkratti (Britschke) ar pihtu dseltenu kurwi un farkanahm ribbahm un brauzameem rihkeem sagti. Kas pahr schihs sagtahm leetahm taisnu sinnu Jalgawas polizeies-teefai jeb Dhleijas fuzmallas dohd, dabbohn 20 rubl. sudr. pateizibas naudas.

Lihwesbehrses muischas walbischana sinnamu darra ka to tirgu, kuru isgahjuschâ gadda 10fa Septbr. turreja, schogadd, ka arri nahkamôs zittôs gaddôs, 2tra Septbr. pee Lihwesbehrses Appesmuischas turrehs. 3

Zaur scho teef sinnamu darrihts, ka tee firgi, kas lihds schim Wadaksê tai zettortdeenâ pehz Waffaras swehtkeem un tai 3scha Juhli tikke turreti, us to pirmdeenu Franziskus-neddela un us to 20fo Webruar pahrzelti. Kad tirgi us festdeenu woi swehtdeenu fristu, tad winnus tai deenâ pehz tam turrehs. 2

Wadakses muischas = walbischana.

Zai 12ta August f. g. un tannis deenâs pehz tam Lihwesbehrses wehja-sudmallas, pee ta leelzetta, kas no Jalgawas us Tukkumi webb, turrehs uhtrupi, kur firgus, gobwis, aitas, istabas = un mahju = leetas pahrdohs. Lihwesbehrses wehja = sudmallas, tai 23scha Juhli 1840. 1

Naudas, labbibas un prezzu firgus us plazzi. Rihgâ, tanni 29ta Juhli 1840.

	Subraba nauda.			Subraba nauda.	
	Rb.	Kv.		Rb.	Kv.
I jauns dahlberis gelbeja	1	33	I pohds kannepu tappe malfahts ar	—	90
I puhrs rudsu tappe malfahts ar	1	70	I — linnu labbas furtes	—	2
I — kweeschu — —	3	—	I — — flittakas furtes	—	1 80
I — meeschu — —	1	15	I — tabafa — —	—	65
I — meeschu = putrainu	1	60	I — dselses — —	—	70
I — ausu — —	—	90	I — sweesta — —	2	20
I — kweeschu = miltu — —	3	50	I muzza filku, preeschu muzza	5	25
I — bihdeletu rudsu = miltu	2	—	I — — wihschnu muzza	5	50
I — rupju rudsu = miltu	1	60	I — farkanas fahls — —	7	—
I — firnu — —	1	60	I — rupjas leddainas fahls	6	—
I — linnu = sehklas — —	2	50	I — rupjas baltas fahls	4	40
I — kannepu = sehklas — —	1	50	I — smalkas fahls — —	4	25
I — kimmenu — —	5	—			

W r i h w d r i e k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas walbischanas pufes; Walbischanas-rahts U. Weisler.